

ವಿತ್ತೀಯ ಕಾರ್ಯ ಕಲಾಪಗಳು
೧೯೮೫-೮೬ರ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆ
ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಕ್ರಮ

೫೭	}	ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ವಸತಿ
೫೮		
೫೯		
೬೦		
೫೪		

† ಶ್ರೀ ದೊಡ್ಡಮೇಟೆ (ರೋಣ). —ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಇಲಾಖೆಯ ಮೇಲೆ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಸಮಗ್ರ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಕ್ಷೇಮ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇವುಗಳು ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳು. ಯಾವುದೇ ಗ್ರಾಮದ ಜನತೆಯ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಾರ್ಯ ಸಫಲತೆಯ ಹಾಗೂ ವಿಫಲತೆಯನ್ನು ನೋಡುವಾಗ ನಾವು ಇದನ್ನು ವಿವರೀಯ ತಲೆಗೆ ಇಡುವಾಗ, ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಇರತಕ್ಕ ಆರ್ಥಿಕ ಇತಿಮಿತಿ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬಂದ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನೋಡಬೇಕು. ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಒಂದು ಸ್ವಂತ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಇಲಾಖೆಯು ತನ್ನದೇ ಆದ ಒಂದು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಏನಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಸ್ವಂತ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಎಷ್ಟೇ ಬೇರೆ ಬಿತ್ತಿ ಬೇರೆ ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಎಷ್ಟೇ ಮತ್ತೂ ಬಿತ್ತಿ ಕೂಡಿದರೆ ನೋಡಲು ಆಗುತ್ತದೆ, ದೀಪ ಆಗುತ್ತದೆ, ಬೆಳಕುಗುತ್ತದೆ. ಐ.ಆರ್.ಡಿ.ಪಿ. ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಅನೇಕ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ಕಂಡು ಬಂತು. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ತಲೆಗೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕಿಂತ ನಾವು ನಮ್ಮನ್ನು ಇಣಕಿ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ನಾವು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಿದ್ಧರಿವ್ವೇ ? ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಜನರೇ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿದಂತಹ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಉಂಟು. ಐ.ಆರ್.ಡಿ.ಪಿ. ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೂಡ ಕಡುಬಡವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಇವರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವನ್ನು ನೀಡಿ ಬದುಕಿಗೆ ಒಂದು ದಾರಿ ಹಿಡ್ತುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

(ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದರು)

ಕಡುಬಡವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸಹಾಯ ಮಂಜೂರಿಲ್ಲ ಎಂದೂ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳಾದಿಯಾಗಿ ಅನೇಕ ಶಾಸಕರುಗಳೂ ಕೂಡ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸತ್ಯವೂ ಹೌದು. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಅಳತೆಗೋಲು ಕಳಚಿಬಿಡುವ ರಾಜಕೀಯದ ಬಿತ್ತಡಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಅನಾಹುತಗಳು ಆಗುತ್ತಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ರಾಜಕೀಯವೇ ಪ್ರಧಾನ ಪ್ರಭಾವಿ ವಾತ, ವಹಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ನ್ಯಾಯ ಕಡುಬಡವರಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ನಾವು ಕೂಡ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಜನ ಎಷ್ಟು ಸಿದ್ಧರಿದ್ದಾರೆ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮನಸ್ಸಿನ ಬಳಿಗೆ ಏನು ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಬಹುದು.

† ಈ ಚರ್ಚೆಯು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಅಥವಾ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ, ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸು ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆಯೆಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಇವೊತ್ತು ಒಬ್ಬ ರೈತನಿಗೆ ಆತ ನೆಲೆಯನು ಕಂಡು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆಂಬ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿವೆಂಬುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಾದರೆ, ಒಮ್ಮೆ ನಾವು ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆವು. ಅಲ್ಲಿ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದವು ಸಾಲದಲ್ಲಿ ಏನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆಯೆಂದು. ಆತನು ತಾನು ಎಮ್ಮೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡನೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ. ಆಮೇಲೆ, ೨ ತಿಂಗಳು ಬಿಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ, ಕೇಳಿದರೆ ತಾಯಿಯನ್ನು ಮಾರಿದ್ದೇನೆ. ಮಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ. ನಮಗೆ ಅದು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅನಂತರ, ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಡಿಸಿ ಹೇಳಲು ಕೇಳಿದಾಗ, ಎಮ್ಮೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಕರುವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ. ಹಾಗಾದರೆ, ನೀನು ದುಡ್ಡು ತುಂಬಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆವು. ಆದರೆ, ಆತ ಮುಖಂಡರು ಏತಕ್ಕೆ ತುಂಬುತ್ತೀಯಾ? ಸೂಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದದ್ದರಿಂದ, ತುಂಬಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ನಾವು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಕೆಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದು ಇದರಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಜನಗಳು ಆಡು, ಕುರಿ, ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪ್ರಯೋಜನದಾರರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವೇಲಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ಸಿಮಾಕ್ಷಿ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ, ಈ ಯೋಜನೆಯ ಸಾಫಲತೆ ಹಾಗೂ ವೈಫಲ್ಯತೆ ಏನೆಂಬುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಜ್ಞನ ಒಂದು ವಚನ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. "ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಂಬಾಗ ಹಾಲೋಗರುಂಡಂತೆ, ಸಾಲಿಗನು ತಿರುಗಿ ಬಂದಾಗ, ಕಬ್ಬಿದಿಯ ಕೀಲು ಮುರಿದಂತೆ". ಆದರೆ, ಬಹುಶಃ ಇವರಿಗೆ ಕಬ್ಬಿದಿಯ ಕೀಲು ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಲ ಮಾಡುವುದು ಹೊಟ್ಟೆಬಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಎಂದು ಕೆಲವರು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ತಪ್ಪು. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಏನಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ, ಆಕಳು ಹೆಚ್ಚು ಹಾಲು ಕೊಡುತ್ತದೆ ಎಂದು, ಆಕಳ ಕಿಚ್ಚಲನ್ನೇ ಕೊಯ್ಯುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಈಗ ನಡೆದಿದೆ. ಇದರಿಂದಲೇ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಜನತೆಯು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪಾಲುಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಐಆರ್‌ಡಿಎಯೊಳಗೆ ಬಾಂಕು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಜನದಾರರ ಪಾತ್ರ ಬಹು ದೊಡ್ಡದು. ಈ ಮೂರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಳಗೆ ಸಾಮರಸ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಇದು, ಎತ್ತು ಏರಿಗೆ ಎಳೆದರೆ, ಕೋಣ ನೀರಿಗೆ ಎಳೆದಂತೆ, ಆಗಿದೆ. ಇದೊಂದು ತ್ರಿಕೋನವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯವೆಂದರೆ, ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡ ಬೇಕಾದರೆ ಅನುಮೋದನೆಯು ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಗಬೇಕು. ನಾನು ಇದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆ ಬರಬೇಕು. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳು ವಿಳಂಬವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇದು, ಯಾವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಈ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿ ಕತ್ತರಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯಬೇಕು. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಏನೆಂದರೆ, ಈ ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದೆಂದರೆ, ಸಾಮೂಹಿಕ ತುಂತುರು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ, ಈ ಸಾಮೂಹಿಕ ತುಂತುರು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಪ್ರತಿ ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ವಾರ್ಥ ಅನರ್ಥ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ನಾನು ಸಹಕಾರ ತತ್ವವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಇಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶದಂತೆಯೇ ಸಡಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಕಾರಣ ಇದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗಳು ರೈತರ ಸಹಕಾರ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿಂತು ಹೋಗಿವೆ. ಈಗ ಸುಮಾರು ೨, ೩ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ತುಂತುರು ನೀರು ಹಾರಿದ್ದೇ ನಾನು ನೋಡಿದ್ದು ಏಕೆಂದರೆ, ಇವರಲ್ಲಿಯೆ ಅಸಹಕಾರ ಮನೋಭಾವವೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ, ಸರ್ಕಾರವೇ ಎಲ್ಲಾ ತಾಂತ್ರಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡಬೇಕು. ನಾವು ಇಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಜ್ಞಾನದ ಕೊರತೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಎಷ್ಟೋ ಯೋಜನೆಗಳು ವೈಫಲ್ಯ ಹಾದಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲಾ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಪಾಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಇಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳಿಗಾಗಿ ೧೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಕೊಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಈಗ ಅದು ೧೨ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ

ಇಳಿದಿದೆಯೆಂದು ನಿರ್ವಹಣಾ ಮಂಗಳಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಏಕೆ ಹೀಗೆ ಆಗುತ್ತದೆದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವೆಂದರೆ ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ, ಬಹಳ ಜನ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ಕೆಲಸ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಅದೇ ರೀತಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಬಗಲಲ್ಲ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಕೊಸಾ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡು, ಇಡೀ ಊರಲ್ಲಾ ಹುಡುಕಾಡಿದರೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆಯೇ? ನಮ್ಮ ಕಿಸೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಕೊಂಡು, ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಕಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿದರೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆಯೇ? ಇದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಇದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ, ಮಿನು ಸೇರೊಳಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅದರ ದಾರಿ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು ಯಾವ ರೀತಿ ಕಷ್ಟವೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ವನ್ನೂ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು ಅಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟ. ಮೊದಲು ನಾವು ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೇ ಬಹುತೇಕ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಮೂಲ ಕಾರಣ. ಇವೊತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಂತದಲ್ಲೂ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಪರಿಣಾಮ ಸಾಹೇಬರು ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಒಂದು ಪದ್ಯ ನನಗೆ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಏನೆಂದರೆ, “ಒಳ್ಳೆಯ ಒಸಕೇಯಾ ನಂಗಿ, ಕಲ್ಲು ಗೊಟವಾ ನಂಗಿ, ಮೆಲ್ಲಲು ಬಂದ ಮುದುಕಿಯನ್ನೇ ನೆಲ್ಲು ನಂಗಿತ್ತಾ”. ನಾವು ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ, ಯಾರು ಯಾರನ್ನು ನಂಗುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವೆಂದರೆ, ನಾನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದೆ, ನಮ್ಮದೇ ಆದ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿಯೆಂದು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ ಕ್ರಾಂತಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಬಹುತೇಕವಾಗಿ. ಇದು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಭಾರತದಲ್ಲೇ ಕ್ರಾಂತಿ ಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಪಕ್ಷ ಬಂತು. ಆದರೆ, ಇದು ರಾಜಕೀಯ ಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಬಂದದ್ದಲ್ಲ. ಉಳಿದವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಆಳಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಜನ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬದಲೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಾಗಿ ಜನತಾ ಪಕ್ಷವನ್ನು ತಂದರು. ಆದರೆ, ಇದು ರಾಜಕೀಯ ಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಇದು ಬರಲಿಲ್ಲ.

ಕಾಂತ್ರಿ ಹೇಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಒಬ್ಬ ತರಣ ಕವಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. “ಅರಳಿ ಎಡಿಯಾಗುವ ಮೊದಲೇ ತೊಟ್ಟು ಕಳಚಿ ಇಲ್ಲವಾಗುವ ಕಳ್ಳಹೂ” ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕಾಂತ್ರಿ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅದನ್ನು ನೀವು ಒಪ್ಪಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಜ್ಞಾನದೇವ ದೊಡ್ಡಮೇಟೆ.—ಒಪ್ಪಿದ್ದೀರೋ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರೋ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಹೇಳ ಬೇಕು. ಕ್ರಾಂತಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಆದರೆ ನಿಜವಾದ ಕಾಂತ್ರಿ ಮಾಡುವವರು ಯಾರಪ್ಪ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ನಾವು ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ, ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿವಿರುವವನು ನೆಲಕ್ಕೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿರುತ್ತಾನೆಯೇ ಹೊರತು ಕ್ರಾಂತಿ ಮಾಡಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಅವನನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಜನ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅ. ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯರು ಮತ್ತು ಮ. ರಾಮಮೂರ್ತಿಯವರು ಕನ್ನಡಕ್ಕಾಗಿ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡಿ ಹೋದರು. ಅಮೇಲೆ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮೆರೆದಂಥಾದ್ದು ನಡೆದಿದೆ. ಕ್ರಾಂತಿ ನಿಜವಾಗಿ ಬೇಕೆಂಬ ಬೇಕು ಎಂದರೆ ಮೂಲವಾಗಿ ಯಾರು ಅದಕ್ಕೆ ನೀರೆರೆಯಬೇಕೋ ಅವರು ನೀರೆರೆಯಬೇಕು. ಆದರೆ ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿದವರ ಕ್ರಾಂತಿ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸಕ್ರಿಯ ಕ್ರಾಂತಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಂಥನ ಮಾಡಬೇಕು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಜೀವನವನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಯಾವ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಸಮಗ್ರವಾದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳದೇ ಇದ್ದರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಭೀಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳಿ. ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಬಹುತೇಕ ಜನರು ಸಾಯುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ನಾವು ನೀರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಎಷ್ಟು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಜ್ಞಾನದೇವ ದೊಡ್ಡಮೇಟೆ.—ಈಗ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಕೂಡಿಯವ ನೀರು ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲು ಸಿಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಅಬ್ದುಲ್ ನಜೀರ್ ಸಾಬ್.—ಸರಾಸರಿ ಬಂದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಮೂರು ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಜ್ಞಾನದೇವ ದೊಡ್ಡಮೇಟೆ.—ನಾಲ್ಕೈದು ಉಂಟು.

ಒಬ್ಬ ಕಂಗೆ ಸದಸ್ಯರು.—ಅದೆಲ್ಲ ಬಂದ್ ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜ್ಞಾನದೇವ ದೊಡ್ಡಮೇಟೆ.—ಬಂದ್ ಅದೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬಂದ್ ಕಾರಣ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ದುಷ್ಟಕೂಟಗಳಿಂದಾಗಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಬಂದ್ ಆಗಿದೆ. ತೋಟದ ಪಟ್ಟಿಗಳಿರುವ ಕಡೆ ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಹಾಕಿದರೆ ಒಂದು ಬಾವಿ ನೀರು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಮಂಜುಳ ತೆಗೆದು ಕಲ್ಲು ಹಾಕಿದ ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಉಂಟು ಅನೇಕ ಕಡೆ ಸಮೃದ್ಧ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಜನ ಒಳ್ಳೆಯವರಿರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರತ್ನಾಕರ್.—ಎಷ್ಟು ದೂರ ಹೊಡೆದರೂ ನೀರು ಬರದಿದ್ದರೆ ಬೇಸರವಾಗಿ ಜನ ಕಲ್ಲು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಅಷ್ಟೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಕಲ್ಲು ಹಾಕಿದರೆ ನೀರು ಬರುತ್ತದೆಯೇ ? ಕಾಗೆ ಕಥೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜ್ಞಾನದೇವ ದೊಡ್ಡಮೇಟೆ.—ಅವರು ನೋಡಿದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ನೀರು ಇಲ್ಲದೇ ಇರಬಹುದು. ಅಥವಾ ಅವರು ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ ನೀರು ಹೊರಟು ಹೋಗಿರಬಹುದು. ಆದೇನೇ ಇರಲಿ ನೀರಿನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಬೃಹತ್ ನಿಲುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತ್ತೆಂದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಹಾಕಿದ್ದರೆ ಒಣಿಯಲ್ಲಿ ಗಲೀಜಾಗುತ್ತದೆಂದು ಕೆಲವು ದುಷ್ಟ ಶಕ್ತಿಗಳು ಮಂಜುಳ ತೆಗೆದು ಕಲ್ಲು ಹಾಕಿದ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಗೊಂಡಾ ಆಕ್ಟ್ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿ ಇಂಥವರು ಯಾರಿರತ್ತಾರೋ ಅವರನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸದಿದ್ದರೆ ಸಮಾಜಿಕ ನೆಲೆ ಭದ್ರ ಬುನಾದಿಯಿಲ್ಲದೆ ಹಗುರವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೂಡಿಯವ ನೀರಿನ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಗಾತ್ರದ ಕೂಡಿಯವ ನೀರಿನ ಯೋಜನೆ (ಮಿನಿ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಸ್ಕೀಮ್) ಏನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾದುದು. ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆಂತ ಸಣ್ಣ ಗಾತ್ರದ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಬಹಳ ಉತ್ತಮ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ತುಂತುರು ನೀರಾವರಿ ಬಗ್ಗೆ ಎಂತೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಯೋಜನೆ. ಅದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವೇ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಂಡಿದೆ ಎಂದು...

ಶ್ರೀ ಅಬ್ದುಲ್ ನಜೀರ್ ಸಾಬ್.—ಈಗಾಗಲೇ ಅದರ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಟಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜ್ಞಾನದೇವ ದೊಡ್ಡಮೇಟೆ.—ಹಾಗಾದರೆ ಸರಿ. ನೀವು ಬೇಕಾದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಆದ ಮೇಲೆ ನೀರುಗಂದಾಯವನ್ನು ಹಾಕಿ ತಮ್ಮ ಸಾಲವನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದು.

ವ್ಯವಸಾಯೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾವ ವ್ಯವಸಾಯದ ಉಪಕರಣ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬಯಲು ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯೋಪಕರಣ ಎಂಥದ್ದು ಕೊಡಬೇಕು, ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಎಂಥದ್ದು ಕೊಡಬೇಕು. ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎಂಥದ್ದು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಕೊಡಬೇಕು. ರಂಟಿ ಕಂಟಿಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಮಡಕೆಗಳನ್ನು, ರಂಟಿಗಳನ್ನು ಬಯಲು ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಹಂಚುವುದು, ಅಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವಂಥ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹಂಚುವುದು ನಡೆದಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಹುಚ್ಚಿ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಎಂತೆಂಥ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ವ್ಯವಸಾಯೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಯೋಜನದಾರರು ಎಷ್ಟರ ವಾಟಿಗೆ ತಮ್ಮ ಬಡತನವನ್ನು ಮೋಗಲಾಡಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸಮೀಕ್ಷೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಇನ್ನಷ್ಟು ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವಿಷಯ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕೊನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ಮತ್ತೆ ನೇಗಿಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೀರಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜ್ಞಾನದೇವ ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿಫಲತೆ ಮತ್ತು ಸಫಲತೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಹಣೆಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ಸಮಾಜಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಆದರೆ ಸತ್ಯಾಸತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಮಂಥನ ಮಾಡಿದರೆ ಸರಿಯಾದ ವಿಷಯ ಹೊರಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ೨೦ ನಿಮಿಷ ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಂತೆ ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ಮುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಸಮಾಜವಾದಿಯಾದ್ದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ವೇಳೆ ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೋ ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ಮುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ೨೫ ನಿಮಿಷ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ.

† ಶ್ರೀ ಶಿವಶಂಕರಪ್ಪ ಗೌಡ ಸಿರ್ವಾಳ್ (ಶಹಪುರ). ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಎನು ಸದನದಲ್ಲಿ ಸಚಿವರು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನಂತರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಿವೇಶನ ರಹಿತ ಜನ ಯಾರು ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ನಿವೇಶನವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಾನು ಶಾಸಕನಾಗಿ ಬಂದ ಮೇಲೂ ಕೂಡ ಅನೇಕ ಜನರು ನಮಗೆ ನಿವೇಶನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಊರ ಸುತ್ತಲೂ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನುದಾರರ ಭೂಮಿ ಇದ್ದು, ಅದನ್ನು ನಿವೇಶನವನ್ನು ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಅಕ್ವೈರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ ತಕ್ಷಣ ಅವರು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸ್ಟೇ ತರುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಅಬ್ದುಲ್ ನಜೀರ್ ಸಾಬ್.—ಇದು ವಸತಿ ಖಾತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು. ಆ ಖಾತೆಯ ಬೇಡಿಕೆ ಬಂದಾಗ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಶಿವಶಂಕರಪ್ಪ ಗೌಡ ಸಿರ್ವಾಳ್.—ಸೈಟುಗಳನ್ನು ಹಂಚುತ್ತಿರುವವರು ನೀವು.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್.—ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟಿಂಗ್ ಏಜೆನ್ಸಿ ನೀವು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಶಿವಶಂಕರಪ್ಪ ಗೌಡ ಸಿರ್ವಾಳ್.—ನಿವೇಶನ ರಹಿತ ಜನ ಯಾರು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಸೈಟುಗಳನ್ನು ಹಂಚತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಂದರೆ ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟಿಂಗ್ ಏಜೆನ್ಸಿ ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆ ಏನು ಇದೆ. ಅದು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಭೂಮಿಯನ್ನು ನಿವೇಶನವನ್ನು ಹಂಚುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂತಹ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕು. ಶಾಸಕನಾಗಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕೆಲವಾರು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ನಾವು ಮಲುವಿಸರ್ಜನೆ (ಸಂಡಾಸ್) ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಜಾಗ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ, ಎಂಬ ದೂರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗೂ ಮಲುವಿಸರ್ಜನೆಗಾಗಿ ಸೂಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅದೇ ರೀತಿ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಇರಬೇಕಾದಂತಹ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಾವು ಸರಿಯಾದ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಹಾಕುವಾಗ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಗುರುತು ಮಾಡಿ ನಂತರ ಆ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮತ್ತೆ ಜನತಾ ಗೃಹ ನಿರ್ಮಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣ ಯೋಜನೆ, ಹುಡ್ಕೋ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ನಾನ್ ಹುಡ್ಕೋ ಯೋಜನೆ ಈ ರೀತಿಯ ಯೋಜನೆಗಳು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಎಷ್ಟೋ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೂ ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಏನಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ, ಕೆಲವು ಕಡೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿ

ಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿಯವರು ಕೊಡುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಅಂದಾಜು ೫೦೦೦ ರೂ. ಪಾಯಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ೫೦೦ ರೂ. ಪಾಯಿಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಫಲಾನುಭವಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ, ಇನ್ನುಳಿದ ೪೫೦೦ ರೂ.ಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಉಪಕರಣಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ನನ್ನ ಅನುಭವದ ಅಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ೫೦೦ ರೂ.ಪಾಯಿಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಫಲಾನುಭವಿಯಿಂದ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಅವರಿಂದ ೫೦೦ ರೂ.ಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿ, ಪೂರ್ಣವೆಚ್ಚ ೫೦೦೦ ರೂ.ಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಡುವಂತಹ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನಂತರ ಎನ್. ಆರ್. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಎಸ್. ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಂತಹ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಡ್ರೈನೇಜ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಕಡಾಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಎನ್. ಆರ್. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಎಸ್. ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಹಳ್ಳಿಯ ಡ್ರೈನೇಜ್ ಮಾಡುವಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ಕೂಡ ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಬೇಕು. ಯಾವ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಡ್ರೈನೇಜ್ ಮಾಡುವಂತಹದ್ದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ನೀರು ನಿಂತು ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯವಾಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಜನರಿಗೆ ಅದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಎನ್. ಆರ್. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಎಸ್. ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಾಯವಾಗಿ ಡ್ರೈನೇಜ್ ಮಾಡುವಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡು, ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಸಮಯ ಮಾಡನಾಡಲಿ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ತಮಗೆ ಮಂಡಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಶಾಣಪ್ಪ (ಹುಪ್ಪಳದ ಕ್ಷೇತ್ರ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ, ಇವತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕಂತಹ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಭಾಗಶಃ ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತಾ, ಕೆಲವು ನನ್ನ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಖಾತೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಖಾತೆ. ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೮೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಜನತೆಯ ಆಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಬೇಕು. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರುವಂತಹ ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆ, ಅವನ ಪರಿಸರ, ಅವನ ಜೀವನ ಮಟ್ಟ ಇವುಗಳ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಖಾತೆ. ಈ ಖಾತೆಯು ಮಂತ್ರಿಗಳಾದಂತಹ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಬ್ದುಲ್ ನಜೀರ್ ಸಾಬರ್‌ವರು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಶುಭಾಶ್ವಾನಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನೆನೆಗುದಿಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದಂತಹ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಮಸೂದೆ ಅಂಗೀಕಾರವಾಗಿ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವಂತಹ ಸಿ ತಿಗಿಬಂದಿದೆ. ಈ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಗುವುದು ಎಂಬ ವಾಗ್ದಾನವನ್ನು ಕೂಡ ಈಗಾಗಲೇ ತಾವು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಪರಿಸರ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸುವಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದು ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದು.

ನಾನು ಮೊದಲು ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ನೀರಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ಬೃಹದಾಕಾರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಸರಾಸರಿ ೩ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಏಕೋ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಮಾನ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ನೀರಿನ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇರುವಂತಹ ಸಾಧನ ರಿಗ್‌ಗಳು, ಇದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ರಿಗ್‌ಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ಖಾಸಗಿಯವರ ರಿಗ್‌ಗಳೂ ಕೂಡ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದಾಗ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಖಾಸಗಿಯವರ ರಿಗ್‌ಗಳು ಅಲ್ಲಿ ೧೪ ಇವೆ ಸರ್ಕಾರದ ರಿಗ್‌ಗಳು ಕೇವಲ ೨ ಇದೆ.

ಈ ರಿಗ್‌ಗಳು ಸುಮಾರು ೪೦೦ ಕೋಟಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿವೆ. ಸರಾಸರಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ೨೦,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಸುಮಾರು ೫೦೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ೫೦ ರಷ್ಟು ಫೈಲ್ಡ್ ವೆಲ್ಸ್‌ಗಳೇ ಇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೯ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ We Have utilised 98% rigs from Maharashtra and Andhra Pradesh. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಕೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ೫೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಈ ಹಣವನ್ನು ಖಾಸಗಿಯವರ ರಿಗ್‌ಗಳು ಏನು ಇವೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೀರೋ ಅಥವಾ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ರಂವಂತಹ ನಿಜವಾದ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ರಿಗ್‌ಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಾ ? ಇದು ನನಗೆ ಬಂದಿರುವಂತಹ ಸಂಶಯ. ಈ ಸಂಶಯವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಅದೇ ರೀತಿ ಎನ್. ಆರ್. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಎಸ್. ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ೯ ರಿಂದ ೧೦ ಲಕ್ಷ ಹಣವನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಹಾಕು ಮಾಡುವುದರ ಬದಲು, ಒಂದು ಸಮಗ್ರವಾದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ೫೦೦-೬೦೦ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಇರುವಂತಹ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಎಂಬುದಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ಆ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಈ ಎನ್. ಆರ್. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಎಸ್. ಯೋಜನೆಯ ಮುಖಾಂತರ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಬೋರ್ನ್ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲೂ ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ತಾವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ತಾವು ಕನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಷಿವ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅದರಿಂದ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಉಪಯೋಗ ಜನತೆಗೆ ಆಗಬೇಕು. ಅನಂತರ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನಾಂಗ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಮಹತ್ವಾ ಗಾಂಧೀಯವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಶ್ರೀ ರವೀಂದ್ರ ನಾಥ ಠಾಕೂರರವರೂ ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಜನ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿಯರಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಜನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕು ಎಂದರೆ ಅವರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ, ಮನೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ, ಅವರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟ ಸುಧಾರಿಸುವುದರಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ, ಪೂರ್ಣ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಪಟ್ಟಣದ ಜನ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು.

ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಒಲವಂತರಾವ್ ಮಹತಾ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ೧೯೫೨ರಲ್ಲಿ ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಿದರು. ಅವರ ಕೊಟ್ಟ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದರು. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರೈತನನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಕಾಣಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನೆಹರೂರವರು ೧೯೫೨ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ನೀವು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ತರಬೇತಿ ಹೊಂದಿದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋದಾಕ್ಷಣ ಹಳ್ಳಿಯ ಜೀವನ ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ನೋಡಿ ಅವನೊಡನೆ ಯಾವ ರೀತಿ ವರ್ತಿಸಬೇಕು, ಅವನಿಗೆ ಬೇಕಾದುದು ಏನು ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವನ ಮನೆ, ಸಂಸಾರ ವಸ್ತುರಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅವನಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಬಿಡಿಬಿ. ಗಳಾಗಲಿ, ತಹಶೀಲ್ದಾರರಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲಿ ಜನರ ಮಧ್ಯೆ ಹೋಗುವಾಗ ಅವರನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅತಿರ ಬೇಕು. ಆಗ ನಿಮ್ಮ ಖಾತೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಲು ಸಾಧ್ಯ, ಮತ್ತು ತಾವು ಛೇದಿವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನು ಕಾಣುವ ಭರತವಯಸ್ಸು ಹೊಂದಬಹುದು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕಡೆ ಗಮನ ಹರಿಸಿದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಬೇಕಾದುದು ಕಮ್ಯುನಿಕೇಷನ್ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗ ಔ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಹಳ್ಳಿಗಳು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಇವತ್ತಿಗೂ ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ರಸ್ತೆಯ ಸೌಕರ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಎನ್.ಆರ್.ಇ.ಒ. ಮತ್ತು ಆರ್.ಎಲ್.ಇ.ಡಿ.ಪಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಾವು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇವತ್ತು ಲಾಂಡ್ ಆರಿ ಕೂಡ ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅವರಿಂದ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೭೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ರೂ ೩ ಲಕ್ಷಗುತ್ತಿದೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರೂ ಇನ್ನೂ ರಸ್ತೆಗಳ ಕೆಲಸ ಪೂರ್ಣವಾಗಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿರತಕ್ಕ ಹಣ ಕೂಡ ಸಾಲದು. ಅವರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ವಿಶ್ವಾಸ ಇದೆ. ರೈತನಿಗಾಗಿ ಏನು ಹಣವನ್ನು ವ್ಯಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ

ಅದು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕು. ಅವರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಇನ್ನು ಸಿ.ಹೆಚ್.ಇ. ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಛ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅವನ ಕೈಕೆಳಗೆ ಇಬ್ಬರು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಸುಮಾರು ಒಂದು ಸಾವಿರ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಅವರು ನೋಡಬೇಕು ಇದು ಬಹಳ ವಿಚಿತ್ರವಾದುದು. ಡಿಡಿ, ಮೀಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ದುರಸ್ತಿಯಾಗಬೇಕು, ಮೆಕ್ಯಾನಿಕ್‌ಗಳು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನ್ಯೂನತೆ ಇದೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಸಾವಿರ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದರೆ ಅವನು ಬಿಡಿಬಿ. ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಟ್ರಕ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಮೆಕ್ಯಾನಿಕ್ ಎಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ ಅದೇ ರೀತಿ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಆದರೆ, ಅದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬೋರ್‌ವರ್ಕ್‌ಗಳು ಪೆಯಿಲ್ ಆದರೆ ಆಟೆಂಡ್ ಮಾಡಬಹುದು, ಎರಡು ಜನ ಇಡೀ ಸಾವಿರ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವರಿಂದ ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬೇಕಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದು ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲಾ ಅವಶ್ಯಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ವತಿಯಿಂದ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಹಣವನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಬಿಡಿಬಿ. ರೆಕಮೆಂಡ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಳೆದ ಸಾರಿ ಕೂಡ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೆ. ಆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೂಡ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ 50 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಕಂಬಗಳು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ದಿನೇದಿನೇ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಪಂಚಾಯತಿ ಯವರ ಹತ್ತಿರ ಇದ್ದ ಹಣವನ್ನು ಕೇಳಿ. ಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಬಿ. ಕೋಳಿವಾಡ.—ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ಕರೆದಾಗ ಅದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಬಂತು. ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತುಂಬತಕ್ಕದ್ದು, ಕೇಳಿ. ಯವರು ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡಲು ಕಡಾಯ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಆದೇಶ ಕೂಡ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಕೆ.ಇ.ಬಿ.ಗೆ ಹೋದರೆ ನಮಗೆ ಇವೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಯಾವ ಆದೇಶ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪಂಚಾಯತಿಯವರು ದುಡ್ಡು ಕೊಡದೆ ಹೊರತು ನಾವು ವಿದ್ಯುತ್ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು 3 ದಿನದ ಒಂದೆ ಕೆ.ಇ.ಬಿ. ಚೀಫ್‌ಮನ್ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದಾಗ ಇದು ಪಾಲಿಸಿ ಮ್ಯಾಟರ್, ನಾವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ ಅದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಹರಿದ್ವಾರ ಒಸಗಿಗಳಿಗೆ ಜನತಾ ಮನೆಗಳಿಗೆ, ಬಡವರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಲೈಟ್ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಕ್ಷಣ ಸರ್ಕಾರದವರು ವೇಳೆ ಹರಣ ಮಾಡದೆ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಿ ಪಂಚಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಫಂಡ್ ಇರಲಿ ಇಲ್ಲದಿರಲಿ ಜನತೆಗೆ ಲೈಟ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಅಬ್ದುಲ್ ನಜೀರ್ ಸಾಬ್.—ನಾವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದೇವೆ, ಯಾವುದೇ ಪಂಚಾಯತಿಯವರು ಹಣ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುವ ಅಧಿಕಾರ ಕೇಳಿ. ಇಲ್ಲ. ಪಂಚಾಯತಿಗಳ ಪ್ರರವಾಗಿ ಹಣ ಕೊಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಹಣ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಕೇಳಿ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾರು ಆಜ್ಞೆಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಮತ್ತು ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಅದನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಬಿಬ್ಬಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ನಾನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ.....

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೀವು ಕಾಗದ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಲ್ಲ ಬಿಡಿ. ಅದು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ, ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಶಾಣಪ್ಪ.—ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಹೇಳುವುದು ಇನ್ನೂ ಹತ್ತು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೋರ್ಡಿನವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು. ಅದನ್ನು ಕ್ಲಿಯರ್ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಪರಿವಾಗಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಮೊದಲ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ರಸ್ತೆ, ನೀರು, ದೀಪ, ಇತ್ಯಾದಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು.

ಮಾನ್ಯ ನಜೀರ್‌ಸಾಹೇಬರ ಮಂಖಾಂತರ ನಾನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಕೆಯಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಲಂಬಾಣಿ ತಾಂಡಾಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ನಾನು—ರೆವಿನ್ಯೂ ವಿಲೇಜಸ್ ಎಂದು ಕನೊಡರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವಂಥ ಜನಗಳು ಲೈಟು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ತಾಂಡಾಗಳಿಗೆ ಲೈಟನ್ನು ಕೊಡದೆ ಇರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಸೂಚನೆ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಅಬ್ದುಲ್ ನಜೀರ್‌ಸಾಹೇಬ್.—ತಾಂಡಾಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯ ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಶಾಣಪ್ಪ.—ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ, ಇನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿವೆ. They have to play a greater role to develop rural mass. ಐ.ಆರ್.ಡಿ. ಲೋನ್ ಫಸಿಲಿಟೀಸ್ ಜನರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬೆನಿಫಿಷರೀಸ್ ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ಲಿಸ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಬಿ.ಡಿ.ಒ. ಮಂಖಾಂತರ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸಬ್ಸಿಡಿ ತುಂಬುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಲೋನ್ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಎತ್ತು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಲೋನ್ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಎಂ.ಎಲ್.ಎ.ಗಳು ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜನರು ಇದು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳವರು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಏನು ಕಷ್ಟವಿದೆಯೋ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೈದರಾಬಾದ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ರಿಜಡ್ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅವರು ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಲ್ಲ. They have to give 3%. They say we will not... ಹಿಂದೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಣ ಇನ್ನೂ ವಾಪಸ್ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಫೀಲ್ ವರ್ಕರ್ಸ್ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ರಸ್ತೆಗಳಿಲ್ಲ ಜೇಪ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್, ಬಿ.ಡಿ.ಒ. ತಹಸೀಲ್ದಾರ್ ಎಲ್ಲರೂ ಲಬಲಬ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡರೂ ಅವರು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ರೋಡ್ ಇಲ್ಲ ಜೇಪ್ ಇಲ್ಲ ಹೇಗೆ ಹೋಗಲಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಹರಿಸಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಕೊಡುವ ಎಲ್ಲಾ ಸವಲತ್ತುಗಳೂ ಜನರಿಗೆ ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಅಂತೋದಯ ಸ್ಕೀಂ ಬಗ್ಗೆ ಕನ್‌ಫ್ಯೂಷನ್ ಇದೆ. ಅಂತೋದಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ...

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರತ್ನಾಕರ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೂ ಇದೆ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಚಿವರು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದ ಜೊತೆ ವ್ಯವಹರಿಸಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ವಾದ ನಿರ್ದೇಶನ ಕೊಡಬೇಕು. ಐ.ಆರ್.ಡಿ.ಪಿ. ನಲ್ಲಿ ಬಿ.ಡಿ.ಒ ಮತ್ತು ಸಮಿತಿಯವರು ಬಿಡವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಸಾಲ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಯಾರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕು, ಯಾರಿಗೆ ಕುರಿ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಯಾರಿಗೆ ಹಂದಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಗುರುತು ಮಾಡಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಎಷ್ಟು ಕೊಡಿ ಎಂದರೆ ಹಂದಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಹಂದಿ ಕೊಡಿ ಎಂದರೆ ದನ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಬಿ.ಡಿ.ಒ. ಮತ್ತು ಸಮಿತಿಯವರು ಏನು ಹೆಸರು ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಅವರನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಗಟ್ಟಿ ಕುಳಿ ಯಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥವರಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲೂ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಪಾಲುದಾರರಾಗಿ ಹಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನು ವಿಷಯ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತೀ

ದ್ವಾರ ಅದು ಸತ್ಯವಾದುದು. ಕೇಂದ್ರದ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರ ಜೊತೆ ವ್ಯವಹರಿಸಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ನಿರ್ದೇಶನ ಕೊಡಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಯು. ಭೂಪತಿ.— ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ ಡಿ.ಆರ್.ಡಿ.ಎಸ್.ನಲ್ಲಿ ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆಗೆ ೧೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟು ಮಿಕ್ಕಿದ್ದನ್ನು ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್‌ಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪಶುಸಂಗೋಪನೆಗೆ ೪೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಗ್ರಾಮಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿದ ಫೈಲ್ ವಾಪಸ್ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಅಬ್ದುಲ್ ನಜೀರ್ ಸಾಬ್.— ಐ.ಆರ್.ಡಿ.ಪಿ.ಯಲ್ಲಿ ೧೫ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದೆ. ಅನಿವಾರ್ಯ ಹಸ್ತೆಂಡರಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಂಪೋನೆಟ್. First 2 years 80% of the money was pumped. Then, it reduces to 60% and then 40%...

ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಏನು ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ರತ್ನಾಕರ್ ಹೇಳಿದ ಸಮಸ್ಯೆ ಬೇರೆ. ಬೆನಿಫಿಷರೀಸ್‌ನ್ನು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ವಾರ್ಷಿಕ ೩೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆದಾಯ ಇರುವವರನ್ನು ಗುರುತು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಬೆನಿಫಿಷರೀಸ್ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ೨೦ ಜನರಿಗೆ ೬೦ ಜನರನ್ನು ಲಿಸ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇವೆ. ೩೫೦ ರೂಪಾಯಿ, ೧೫೦ ರೂಪಾಯಿ, ೧೫೦ ರೂಪಾಯಿ ೨೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮತ್ತು ೩೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆದಾಯ ಇರುವವರ ಲಿಸ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಏನಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಕಡುಬಡವನ ಬದಲಾಗಿ ೩೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆದಾಯ ಇರುವವನಿಗೆ ಅವನಿಗೆ ರೀಪೇಯಿಂಗ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಪಾಸಿಟಿ ಇದೆ ಎಂದು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಬ್ಯಾಂಕಿನವರ ಸಹಕಾರ ನಮಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ದೊರಕಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವಂತೆ ದೂರಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿರ ಬಹುದು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಇಂಥ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಆಗದೆ ಹೋದರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವಟ್ಟಿದ ಸಮಿತಿ ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಚೀರ್ಮನ್‌ರೂ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಾದರೂ ಹೀಗಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಬರೆದರೆ ಆ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಚೀರ್ಮನ್‌ನರ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಯು. ಭೂಪತಿ.— ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಾಗಲಾಪುರ ಎಂದು ಒಂದು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಇದೆ. ನಾನು ಆ ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಟೆಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ೧೫೦ ಪಾನೆಗಳಿರುವ ಸಣ್ಣ ಗ್ರಾಮ. ಅಲ್ಲಿ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಇಡುವುದಕ್ಕೆ, ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಲ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಎಮ್ಮೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕುರಿ, ಮೇಕೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಅಬ್ದುಲ್ ನಜೀರ್ ಸಾಬ್.— ಕೊಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಯು. ಭೂಪತಿ.— ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಫೈಲ್ ವಾಪಸ್ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಅಬ್ದುಲ್ ನಜೀರ್ ಸಾಬ್.— ಅಂಥ ರಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಷನ್ ಇಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ವಟ್ಟಿದ ಆದೇಶ ಏನಿದೆ ಎಂದರೆ ಇನ್‌ಫ್ರಾ ಸ್ಟ್ರಕ್ಚರ್ ಫೆಸಿಲಿಟೀಸ್ ಎಲ್ಲಿದೆಯೋ ಅಂಥ ಕಡೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಒಂದೊಂದು ಗ್ರಾಫ್ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಿಲ್ಕ್ ಸೆಂಟರ್ಸ್ ಇದ್ದರೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫೋರ್ಮರ್‌ಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಲಿಂಕೇಜ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸಾಲ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಏನಾದರೂ ತೊಂದರೆ ಇದ್ದರೆ ಬರೆಯಿರಿ. ಜನರಲ್ಯೆಸ್ ಮಾಡಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಯು. ಭೂಪತಿ.— ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಪಾಲಿಸಿ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ರಿಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅನಿವಾರ್ಯ ಹಸ್ತೆಂಡರಿಗೆ ೧೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ಗೆ ಲಿಮಿಟ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಅಬ್ದುಲ್ ನಜೀರ್ ಸಾಬ್.— ಆ ರೀತಿ ಇದ್ದರೆ ಬರೆಯಿರಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಶಾಣಪ್ಪ.—ಅಂತೋದಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನಾನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕನ್‌ಪುಷನ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ೫ ಸಂಸಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ತಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ೧೯೮೩ರಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದರೂ ೧೯೮೪ರವರೆಗೆ ಅದು ಜಾರಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮಾರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲೂ ಅಂತೋದಯದ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಸರ್ಕಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅಂತೋದಯದ ಸ್ಕೀಮ್ ಆಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವಯಾವ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಒಡವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕು. ೫ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ? ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ? ನೇಗಿಲು ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ? ಏನು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ನಾಲ್ಕೈದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟು ಬಡತನದ ರೇಖೆಯಿಂದ ಮೇಲೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ೩೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ ಇದ್ದವರಿಗೆ ಅಂತೋದಯದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಅಬ್ದುಲ್ ನಜೀರ್ ಸಾಬ್.—ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕೆಳವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ಕೊಡುವುದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಶಾಣಪ್ಪ.—ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ೫ ಸಂಸಾರಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಅದು ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಅಂತೋದಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಬೇಕು. ಇನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮೂಲಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಗಂಡಸರು ಏನೋ ಗಾಣದ ಬಳಿ ಅಥವಾ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೂತು ತಮ್ಮ ಬಹಿರ್ದೇಶಿಯನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿ ಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಲ್ಯಾವೆಟ್ರಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಸಮಾನು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರಿ ಜಮೀನು ಇದ್ದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಬಹುದು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬಿ. ಡಿ. ಬಿ. ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಆಮೆಂಟ್ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ೪ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವೇ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಉಳಿದ ೧ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನೀವು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಕೀಮ್‌ಗಳಿಗೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನೆರವು ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಎಸ್. ಆರ್. ಇ. ಪಿ. ಆಗಲೀ, ಆರ್. ಎಲ್. ಇ. ಪಿ. ಆಗಲೀ, ನೇಗಿಲು ಭಾಗ್ಯವಾಗಲೀ, ಯಾವುದೇ ಮಾಡಿದರೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಗಾರ್ಡ್ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಲ್ಯಾವೆಟ್ರಿಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲೂ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಮಸ್ಯೆ ಇದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬೃಹದಾಕಾರವಾಗಿ ಪ್ಲಾನ್ ಹಾಕಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಹೌಸ್ ಸ್ಕೆಚ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಳ್ಳಿಗಾಡುಗಳಲ್ಲಿನ ಸ್ಕೆಚ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇದ್ದ ಜಮೀನನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ಗೌಡ, ಕುಲಕರ್ಣಿ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮಂತರು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಡೆಯೂ ಇದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ನೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಗ, ಮೊಮ್ಮಗ, ಮುಮ್ಮಗ-ಇವರೆಲ್ಲಾ ಜಾಗವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದ್ದರ ಫಲವಾಗಿ ಹತ್ತನೇ ಐದು ಭಾಗ ದಷ್ಟೂ ಜಮೀನು ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಒಂದೇ ಜೋಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪ, ಮಕ್ಕಳು, ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು, ಸೊಸೆ ಮಲಗುವ ಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಹುಮಿಲೇಷನ್ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಇವರಿಗೆ ಸ್ಕೆಚ್ ಹಂಚುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸರಿಯಾದ ರಸ್ತೆ, ಕಾಲೋನಿ ಹಾಗೂ ಇತರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ ಸ್ಕೆಚ್ ಹಂಚಲು ಜಾಗ ಕೇಳಿದಾಗ ಆ ಜಾಗವನ್ನು ಗೌಡ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜಾಗ ಸಿಗದಿದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಜಮೀನು ಏಲ್ಲಿಂದ ಎಂದು ಹುಡುಕುತ್ತೀರಿ, ಅಲ್ಲಿ ಊರಿನಿಂದ ೨ ಕಿ. ಮೀ. ಗಿಂತಾ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಜಮೀನು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರಿ ಜಮೀನನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಹುಡ್ಕೋ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಸಾವಿರಾರು ಮನೆಗಳು ಬಿದ್ದು ಹೋಗಿವೆ. ಇದು ತಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಇದು ನಡೆಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಾರಿಗೌಡ ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಈ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ಆ ಮನೆಗಳು ಬಿದ್ದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಶಾಣಪ್ಪ.—ನಿಮ್ಮದು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲವೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಇವರು ಬಂದಮೇಲೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದನ್ನೇ ನೋಡಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಇವರು ಕಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಅವು ಬೀಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಮಯ ಬೇಕಲ್ಲವೇ ? ಆದರೆ ನೀವು ಕಟ್ಟಿಸಿದವು ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೇ ಬಿದ್ದುಹೋಗಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರತ್ನಾಕರ್.—ಯಾವ ಪಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ, ಆ ಪಕ್ಷದವರ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಮೇಲೆ ಇದು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆಯಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಶಾಣಪ್ಪ.—ಇದು ಒಂದು ಸೀರಿಯಸ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಇದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹರಿ ಜನರಿಗೆ ಸೈಟುಗಳು ಸಿಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ೨ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಗವನ್ನು ಆರ್ಟ್ಸರ್ ಮಾಡಿ ಸೈಟ್‌ಗಳನ್ನು ರಂಚಿ ಎಂದು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್‌ಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಶ್ರೀಮಂತರು ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸ್ಟೇ ತರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮುಗಿಸಲು ಉಳಿದು ಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಬಡವರಿಗೆ, ಹರಿಜನರಿಗೆ ಇದುವರೆವಿಗೂ ಜಾಗವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. Emergency powers should be vested with either the Assistant Commissioner or the Deputy Commissioner ಆ ಜಮೀನನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಡವರಿಗೆ ಹಂಚುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

(ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದರು)

ಇನ್ನು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಸಬ್ ಜಂಜಿನ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ೧೯೮೪-೮೫ರಲ್ಲಿ ೫೭೮ ಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ೧೯೮೫-೮೬ರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ೮೮ ಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ಈ ಬಾಬಿಗಾಗಿ ಹಣ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಹಣವನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಎಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದಿರಿ ? ಇದನ್ನು ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಸಿಟಿಗಳಿಗೆ ಹಂಚಿದಿರಾ ? ಇದರಿಂದ ಎಂಟ್ರಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ವರ್ಕ್‌ನೇ ಸದೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದೀರಿ. ಹೋದ ವರ್ಷ ೫೭೮ ಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಗತಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಈ ವರ್ಷ ೮೮ ಕ್ಷ ಇಟ್ಟು ಏನು ಮಾಡಲು ಹೊರಟಿದ್ದೀರಿ ? ಇದರಿಂದ ಏನೂ ಮಾಡಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಕ್ಟಿವಿಟೀಸ್‌ಗೆ ಧಕ್ಕಾ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಾವು ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಏನು ಪರಿಹಾರಾತ್ ರಾಜ್ಯ ಹಾಗೂ ಕಮ್ಯುನಿಟಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಇದಕ್ಕೆ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ನಾನು ಹೈಲೆಡ್ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಾವು ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಯಾವ ರೀತಿ ಮುಂದೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಲು ಏನು ಹಣ ಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಪಡೆದು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ತಮಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಪ್ರಕಟಣೆ

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರ ದಸ್ತಗಿರಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಪೊಲೀಸ್‌ಕಾಯ್ದೆಯ ೭೧ನೇ ಕಲಮಿನ ಮೇರೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಮಹಾರಾಣಿ ಕಾಲೇಜು ವೃತ್ತದ ಬಳಿ ಈ ದಿನ ಅಪರಾಹ್ನ ೧೨-೦೦ ಗಂಟೆಗೆ ದಸ್ತಗಿರಿ ಮಾಡಿ ಮಲ್ಟೀಶ್ವರಂ ಆರಕ್ಷಕ ರಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಇಡಲಾಗಿದೆಯೆಂದು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಚಿಕ್ಕಪೇಟೆ ವಿಭಾಗದ ಸಹಾಯಕ ಆರಕ್ಷಕ ಆಯುಕ್ತರವರಿಂದ ನನಗೆ ಸಂದೇಶ ಬಂದಿದೆ.

೧೯೮೫-೮೬ನೇ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆ ಮು. ವ. ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ.